בית המדרש המרכזי
יביע אומר
בראשות הגאון רבי יגאל כהן שליט"א
רח' עוזיאל 41 בני ברק
גיליון מס' 185

פרשת "פנחס"

מאמר השבוע
מאת ראש המוסדות הרה"ג **יגאל כהן** שליט"א

תקשורת זוגית

הַבַּעַל וְהָאִשָּׁה חַיָּבִים לְדַבֵּר יַחַד לְפָחוֹת עֶשֶׂר עַד עֶשְׂרִים דַּקּוֹת בַּיּוֹם. חוֹבָה!

עֵינֵי הָאִשָּׁה נְשׂוּאוֹת לְאַהֲבַת בַּעְלָהּ: הָאִשָּׁה רוֹצָה לְסַפֵּר לְבַעְלָהּ אֶת מַה שֶּׁעָבַר עָלֶיהָ. עָבְרוּ עָלֶיהָ דְּבָרִים קָשִׁים בְּמַהֲלַךְ הַיּוֹם - בַּעֲבוֹדָה, עִם הַיְלָדִים, הַיְלָדִים לֹא עָשׂוּ שִׁעוּרֵי בַּיִת, קְשָׁיִים עִם הַשְּׁכֵנִים, עִם הָאֹכֶל. כָּל מִינֵי דְּבָרִים שֶׁעָבְרוּ עָלֶיהָ... הִיא מְצַפָּה וּמִיַּחֶלֶת לָרֶגַע שֶׁבַּעְלָהּ יַגִּיעַ וְהִיא תְּסַפֵּר לוֹ אֶת זֶה.

בָּרֶגַע שֶׁאִשָּׁה מְסַפֶּרֶת לְבַעְלָהּ אֶת מַה שֶּׁעוֹמֶד לָהּ עַל הַלֵּב - הִיא מְשַׁחְרֶרֶת לְחָצִים, הִיא מוֹצִיאָה זֹאת הַחוּצָה, וְכָךְ יֵשׁ לָהּ מָקוֹם לְמַלֵּא מֵחָדָשׁ. יוֹם אֶחָד שֶׁהִיא לֹא דִּבְּרָה עִם בַּעְלָהּ וְלֹא שִׁחְרְרָה, לְמָחָרָת הִיא סוֹחֶבֶת אֶת מָה שֶּׁהָיָה גַּם אֶתְמוֹל... בְּסוֹפוֹ שֶׁל דָּבָר הִיא מַגִּיעָה לִידֵי כַּעַס, עַצְבוּת וּדְבָרִים לֹא טוֹבִים.

לָכֵן מוּטָל עַל כָּל אֶחָד לְשׂוֹחֵחַ בְּכָל יוֹם עִם אִשְׁתּוֹ... אֵין כָּזֶה דָּבָר 'אֵין לִי פְּנַאי'...אֲמָנָם זֶה קָשֶׁה, זֶה לֹא קַל, אֲבָל זוֹ נְקֵרֵאת 'אַהֲבָה' - אַהֲבָה אֲמִתִּית לַקָּבָ"ה... אִם אַתָּה רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת טוֹב לַבְּנִים שֶׁלּוֹ, סִימָן שֶׁאַתָּה רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת טוֹב לַקָּבָ"ה.

קצור דָּרָך

אוֹמֶרֶת הַגְּמָרָא (קִדּוּשִׁין מט:): "עֲשָׂרָה קַבִּין [מִדַּת נָפַח] שֶׁל שִׂיחָה יָרְדוּ לָעוֹלָם, תִּשְׁעָה נָטְלוּ נָשִׁים, וְאֶחָד נָטְלוּ כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ". (יֵשׁ טוֹעֲנִים שֶׁבַּדּוֹר שֶׁלָּנוּ גַּם אֶת הָאֶחָד שֶׁנִּשְׁאָר לַגְּבָרִים, יְכוֹל לִהְיוֹת שֶׁהַנָּשִׁים גָּנְבוּ מִתַּחַת לַשֻּׁלְחָן).

לִפְעָמִים חוֹשֵׁב הָאָדָם לְעַצְמוֹ - 'מָה יֵּשׁ לָהּ... הִיא אוֹהֶבֶת לְדַבֵּר... וּלְדַבֵּר... בְּלִי סוֹף! אֲנִי שׁוֹאֵל אוֹתָךְ, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! לָמָּה? לָמָּה אַתָּה נוֹתֵן לִי אִשָּׁה שֶׁאוֹהֶבֶת לְדַבֵּר? לֹא הָיָה עָדִיף שֶׁאֲנִי אָבוֹא הַבַּיְתָה, אוֹמֵר - 'שָׁלוֹם! עֶרֶב טוֹב! אֹכֶל אָרוּחַת עֶרֶב, הַיְלָדִים בְּסֵדֶר? מַה צָּרִיךְ לִקְנוֹת? מַה צָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת? תְּהִיִי בְּרִיאָה. שָׁלוֹם לְהִתְרָאוֹת'... מָה אֲנִי צָרִיךְ לְדַבֵּר? מַדּוּעַ כָּל דָּבָר הִיא אוֹמֶרֶת לִי 'בּוֹא נְדַבֵּר עַל זֶה', לֹא דִּבְּרָתְ אִתִּי מִסְפִּיק? מַדּוּעַ?

אֲנַחְנוּ צְרִיכִים אָנוּ לָדַעַת עַד כַּמָּה שֶׁזֶּה חָשׁוּב בִּשְׁבִילֵנוּ - הַגְּבָרִים דַּוְקָא, כִּי מָה שֶׁהָאִשָּׁה צְרִיכָה זֶה הַדָּבָר הַטּוֹב בְּיוֹתֵר בִּשְׁבִילֵנוּ, שֶׁכְּשֶׁאַתָּה מְדַבֵּר, אַתָּה בְּעֶצֶם מַעֲנִיק לַשֵּׁנִי מִמֶּשֶׁהוּ שֶׁקָּשֶׁה לְךָ לָתֵת, לֶשֶׁבֶת, לְהַקְשִׁיב... לִפְעָמִים זֶה קָשֶׁה מְאֹד. כָּל אִשָּׁה בָּעוֹלָם זְקוּקָה לְבַעַל שֶׁיְדַבֵּר אִתָּהּ, וּמִי שֶׁלֹּא עוֹשֶׂה אֶת זֶה עִם אִשְׁתּוֹ, בְּסוֹף יִשַּׁלֵּם עַל זֶה וּבְגָדוֹל.

אין קצורי דֶּרֶך בְּחַיֵּי נְשׂוּאִין - - -

יוֹם אֶחָד עֲבָרָה אִשְׁתְּךָ אֵיזוֹ שֶׁהִיא מוּעָקָה בַּעֲבוֹדָה שֶׁלָּהּ, הִיא בָּאָה וְרוֹצָה לְסַפֵּר לָךְ, וְאַתָּה... 'גָּאוֹן' - הִצְלַחְתְּ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי דְּבָרִים לְהַפְטֵר מִמֶּנָּה הַיּוֹם, וְלֹא שָׁמַעְתְּ אֶת הַצָּרוֹת שֶׁעָבְרוּ עַל אִשְׁתְּךָ בַּעֲבוֹדָה. מָה אַתָּה מַרְגִּישׁ? שֶׁאַתָּה גָּאוֹן. הִצְלַחְתְּ לְהַפְטֵר. אֵינְךָ רוֹצֶה לִשְׁמֹעַ. אֲבָל, אַתָּה תִּשַּׁלֵּם עַל זֶה אַחַר כָּךְ...

מַשֶּׁהוּ חָסֵר לְצַד הַשֵּׁנִי, וְאוֹתוֹ אַתָּה חַיָּב לְמַלֵּא.

קִנְאָה

אֵין כַּוָּנָתִי חָלִילָה לְפַגֵּעַ אוֹ לְהַמְעִיט מֵעֶרֶךְ הָאִשָּׁה, אֲבָל כְּדֵי שֶׁנֵּדַע אֵיךְ לְרוֹמֵם אוֹתָהּ וְלֹא לִפְגֹּעַ בָּהּ, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהָכִיר אֶת נַפְשָׁהּ...

הַקִּנְאָה בֵּין בְּנֵי זוּג הִיא מִדָּה הֶכְרְחִית וַחֲשׁוּבָה מְאֹד, כִּי הָרָצוֹן שֶׁלָּנוּ לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֵי בֶּן אוֹ בַּת הַזּוּג מֵרֹאשׁ עַל הָאַהֲבָה שֶׁיֵּשׁ בֵּינֵינוּ, וְרַק אִשָּׁה שֶׁכְּבָר אֵינָהּ אוֹהֶבֶת אֶת בַּעְלָהּ, מְוַתֶּרֶת עָלָיו בְּקַלּוּת. וְכָךְ בַּעַל שֶׁכְּבָר אֵינוֹ אוֹהֵב אֶת אִשְׁתּוֹ לֹא אִכְפַּת לוֹ שֶׁהִיא תַּחְזֹר הַבַּיְתָה מְאֻחָר בַּלַּיְלָה... וְלָכֵן, אַף שֶׁבְּדָרָךְ כְּלָל קִנְאָה בֵּין חֲבֵרִים אוֹ סְתָם בְּנֵי אָדָם הִיא מִדָּה שְׁלִילִית, אֲצֶל בְּנֵי זוּג הִיא חִיּוּבִית וְהֶכְרְחִית.

אִשָּׁה מְקַנְאָה בְּיֶרֶךְ חֲבֶרְתָּהּ... (מְגִלָּה יג)

מִלְּבַד מָה שֶּׁהַבַּעַל צָרִיךְ לוֹמַר בְּפִיו לְאִשְׁתּוֹ שֶׁהִיא הַיְקָרָה בְּיוֹתֵר בְּעֵינָיו, הַבַּעַל צָרִיךְ לְהַזְהֵר שֶׁלֹּא לְגָרֵם לְאִשְׁתּוֹ לְקַנֵּא בַּאֲחֵרִים... בַּעַל הַמַּרְבֶּה לְהִסְתּוֹפֵף עִם חֲבֵרָיו וּמְסַפֵּר לְאִשְׁתּוֹ כַּמָּה הָיָה לוֹ כֵּיף לְטַיֵּל אִתָּם, לָשֶׁבֶת אִתָּם, לְשׂוֹחֵחַ אִתָּם, מְעוֹרֵר אֵצֶל אִשְׁתּוֹ אֶת מִדַּת הַקִּנְאָה. הִיא חוֹשֶׁבֶת בְּלִבָּהּ - 'עִם חֲבֵרִים שֶׁלּוֹ הוּא נֶהֱנֶה וּמֵאֲרִיךְ בְּשִׂיחוֹת, וְאִתִּי הוּא מְקַצֵּר, הוּא מְנַסֶּה כָּל הַזְּמַן לְהִתְחַמֵּק מִמֶּנִּי'.

לְפָנֶיךָ תְּקוּפָה נִגַּשׁ אֲלֵי אַבְרֵךְ, שֶׁאִשְׁתּוֹ כָּל הַזְּמַן מְמָרְמֶרֶת וּמְלֵאָה בִּטְעָנוֹת כְּלָפָיו, וְהוּא אֵינוֹ מֵצִלַּיחַ לְהָבִין מַדּוּעַ. כְּשֶׁשָּׁאַלְתִּי אוֹתוֹ הָאִם הוּא מְפָרְגֵן לְאִשְׁתּוֹ וּמַרְאֶה לָהּ בְּמִלִּים אֶת אַהֲבָתוֹ אֵלֶיהָ, הוּא עָנָה בְּבִטָּחוֹן - 'בְּוַדַּאי! כָּל הַזְּמַן'... לְאַחַר בְּרוּר קָצָר גִּלִּיתִי שֶׁאֲחוֹתוֹ הָרַנְזָקָה הִתְאָרְחָה אֶצְלָם שַׁבָּת, וְאוֹתָהּ אֲחוֹת הָיְתָה בִּשְׁלַבִּים שֶׁל הִתְחַזְּקוּת בַּעֲבוֹדַת ה', וְאוֹתוֹ אַבְרֵךְ הִשְׁתַּדֵּל בְּמֶשֶׁךְ כָּל הַשַּׁבָּת לְהִתְחַמֵּא לַאֲחוֹתוֹ עַל הַבְּגָדִים הַצְּנוּעִים שֶׁהִיא לוֹבֶשֶׁת, וְעַד כַּמָּה שֶׁהַתְּפִלּוֹת שֶׁלָּהּ מְשַׁמְּחוֹת אֶת בּוֹרֵא עוֹלָם וְכוּ'...

אֲבָל...

הוּא לֹא שָׂם לֵב שֶׁכָּל אוֹתוֹ זְמַן אִשְׁתּוֹ שׁוֹמַעַת אֶת אוֹתָן הַמַּחְמָאוֹת וּמַרְגִּישָׁה שֶׁבַּעְלָהּ מַעֲרִיךְ אֶת הַצְּנִיעוּת וְהַתְּפִלּוֹת שֶׁל אֲחוֹתוֹ יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר הַצְּנִיעוּת שֶׁלָּהּ (יְכוֹל לִהְיוֹת מְאֹד שֶׁהִיא לֹא שָׂמָה לֵב לְכָךְ, אֲלָא הַכֹּל הִתְרוֹצֵץ לָהּ בַּתַּת מוּדָע), וְאָז הִיא הִגִּיבָה בְּכָל מִינֵי טְעָנוֹת וּתְלוּנוֹת. וְהַבַּעַל שֶׁלֹּא יָדַע לְאַבְחֵן אֶת הַסִּבָּה, מְנַסֶּה לַעֲנוֹת לְאִשְׁתּוֹ עַל הַטְּעָנוֹת שֶׁלָּהּ, וּכְשֶׁאֵינוֹ מַצְלִיחַ הוּא מְאַכְזָב מִמֶּנָּה... וְהַסִּבָּה הָאֲמִתִּית לְכָךְ הִיא - בִּגְלַל אַהֲבָתָהּ אֵלָיו הִיא רוֹצָה לִהְיוֹת רִאשׁוֹנָה אֶצְלוֹ בְּכָל דָּבָר.

בְּמַהֲלַךְ שִׂיחוֹתַי בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית נִתְבַּקַּשְׁתִּי לַעֲזֹר לְזוּג שֶׁעָמַד לִפְנֵי גְּרוּשִׁין. כְּשֶׁדִּבַּרְתִּי עִם הַבַּעַל הוּא טָעַן בְּפָנַי - 'אֵינִי מֵבִין מָה יֵּשׁ לָהּ עֶגְדִּי... כָּל שְׁלוֹשׁ הַשָּׁנִים הָאַחֲרוֹנוֹת הַכֹּל בֵּינֵינוּ הָיָה בְּסֵדֶר גָּמוּר, וְהִרְגַּשְׁתִּי שֶׁהָאַהֲבָה בֵּינֵינוּ חֲזָקָה יוֹתֵר מִכֹּל. וְהִנֵּה בָּחֲדָשִׁים הָאַחֲרוֹנִים הִיא פָּשׁוּט הִשְׁתַּנְּתָה לַחֲלוּטִין... יֵשׁ לָהּ מִין מַבָּט כָּזֶה בָּעֵינַיִם כְּאִלּוּ הִיא שׂוֹנֵאת אוֹתִי, כְּמַעֲט בְּכָל פְּעֻלָּה שֶׁאֲנִי עוֹשֶׂה הִיא כָּל הַזְּמַן יוֹרֶדֶת עָלַי... אֵינִי יָכוֹל לִחְיוֹת כָּךְ כְּבָר'...

כְּשֶׁנִּפְגַּשְׁתִּי לַחְקֹר מָה קָרָה בֵּינֵיהֶם בַּחֲדָשִׁים הָאַחֲרוֹנִים, הֵבַנְתִּי הַכֹּל - - - מָה קָרָה שָׁם?

אִמָּא שָׁלְחוּ הַגְּרָה בָּאָרֶץ הִגִּיעָה אֲלֵיהֶם לְבִקּוּר, וְהוּא, שֶׁאוֹהֵב מְאֹד אֶת אִמָּא שֶׁלּוֹ וְאוֹהֵב לְשַׂמֵּחַ אוֹתָהּ בְּכָל חֲנָיָה, לָקַח אוֹתָהּ בְּכָל יוֹם לְטִיּוּל בְּמָקוֹם אַחֵר, קָנָה לָהּ מַתָּנוֹת יְקָרוֹת עֵרֶךְ וְדִבֵּר אִתָּהּ בְּכָל לַיְלָה עַד הַשָּׁעוֹת הַמְּאֻחָרוֹת שֶׁל הַלַּיְלָה...

אַתֶּם בְּוַדַּאי שׁוֹאֲלִים אֶת עַצְמְכֶם - מָה רַע בְּמָה שֶׁהַבֵּן הַמָּסוּר עָשָׂה עֲבוּר אִמּוֹ, הֲרֵי הוּא מְצַוֶּה עַל יְדֵי הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ (שְׁמוֹת כ, יב): "כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמֶּךָ לְמַעַן יַאֲרִכוּן יָמֶיךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר-ה' אֱלֹקֶיךָ נֹתֵן לָךְ"... אֲבָל צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁיֵּשׁ עוֹד פָּסוּק הָאוֹמֵר: "עַל כֵּן יַעֲזָב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד" (בְּרֵאשִׁית ב, כד)...

מתוך ספרו של הרב יגאל כהן "בחסדך בטחתי".

פרטי ח-ן לתרומות: בנק מרכנתיל 17 , סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

לרפואת	לרפואת	לעילוי נשמת	לעילוי נשמת	לעילוי נשמת
חיה חבצלת בת יונה	עידן בן שושנה	דינה בת ג'לביה	עובדיה בן יוסף	רפאל בן רחל

תרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמת\ לברכה\רפואה \הצלחה בטל:03-8000770

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב:20,000 עותקים

זמני כניסה ויציאת השבת
הזמנים לפי לוח "אור החיים"

	י-ם	ת"א	חיפה	ב"ש
כניסה:	19:29	19:27	19:30	19:27
יציאה:	20:20	20:18	20:21	20:18
ר"ת:	21:15	21:12	21:15	21:12

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 19:09

בית המדרש המרכזי
ביע"א אומר

שאלות ותשובות
ממורנו הרה"ג **יגאל כהן** שליט"א

שאלה: עד היכן צריך לעשות מים אחרונים?
תשובה: כתב מרן בסי' קפא דמים אחרונים צריכים להיות עד הפרק השני של האצבעות ומי ששם טיפות מים בראשי האצבעות לא יצא ידי חובה וז"ל המשנ"ב סק' דרע עלי המעשה אשר ראיתי שיש אנשים הזהירים במים אחרונים אבל אינם יוצאים ידי חובה כלל וכלל דאינם נותנים כי אם איזה טיפים על ראשי האצבעות ע"כ [ועיין באדרת יעקב על הבן איש חי שכתב שם שצריכים להזהר שמביאים מעט מים לכל המסובין ולא נוטלין כל הצורך] ולפי הגר"א והב"ח פרשת שלח לך אות יב' שכתב, נוטלים עד הפרק השלישי, וכתב הב"ח דראש הפרק השלישי בכלל. ולכן לכתחילה צריך ליטול עד סוף הפרק השלישי.

שאלה: יש מאפיות שיש שם טאבון וכתוב שכל מה שנכנס לטאבון בחזקת חלבי, מה זה אומר בחזקת חלבי?
תשובה: לספרדים אין מושג של "בחזקת חלבי" עכ"פ צריך לדון כל מקרה לגופו ובמקרה של טאבון המצוי כיום שהוא גדול ופתוח, אם מכניסים אליו דבר פרווה בשקית נייר נפרדת או במגש נקי וגם מקפידים שלא לקחת עם אותם מלקחיים אע"פ ששמים שם בדרך כלל חלבי, ואפילו היה שם מאפה חלבי במגש אחר בשעה ששמו מגש פרווה היות והתנור גדול ופתוח יכול לאכול את המאפה הפרווה הזה גם מי שבשרי ואפילו עם בשר כמבואר במרן בסי' צז סד' יו"ד פת שאפה עם בשר בתנור גדול [עי"ש בשיעור התנור] אם פתוח מותר לאוכלו עם חלב.

שאלה: הייתי בצפון וכשיצאתי עם הרכב מהחניה נכנסתי ברכב שחנה והתברר לי שהוא שייך לאינו יהודי האם אני מחויב להשאיר פרטים?
תשובה: אע"פ שגזל עכו"ם אסור כמבואר במרן והטור ורבינו יונה כתבו שלהזיק את השני אסור מדין לא תגזול ולכן לכתחילה אסור להזיק אפילו גוי, אבל אם כבר הזיק יעויין בנתיבות המשפט שסבירא ליה שאין חיוב להשיב לעכום ואע"פ שיש חולקים יכול לטעון דקים לי כהפוטרים ולכן אינו חייב להודיע וכל זה בתנאי שלא יהיה חילול ה' דהינו שלא ראו אותו ואם רוצה להשאיר פרטים בשביל לקדש שם שמים דהינו שיפארו וישבחו את עם ישראל תע"ב וכן כתב בשו"ת יורו משפטיך ס' מד.

הנהגות מרן
רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל

עד כלות הכוחות

משמשו בקודש של מרן הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל, ר' צבי חקק הי"ו, סיפר כי בימיו האחרונים של מרן זצ"ל, כאשר נפל למשכב היה מאושפז בבית חולים "הדסה". בלילה הראשון בבית החולים הבחנו שהיה מאוד טרוד. בנו רבי משה ואנכי ניסינו לברר מה מפריע לו, אך הוא השיב כי "הכל בסדר". כשראינו שהכל לא בסדר, המשכנו לשאול, מה מפריע לו, עד שהסכים להשיב: "אני בלי ספרים! איך אתם רוצים שאני אהיה בסדר?!"

ירדתי מהר והבאתי מבית הכנסת של בית החולים גמרא כבקשתו ועד הבוקר ישב ולמד תורה...

במשך כל שהותו בבית החולים הבחנו בתופעה מופלאה: רוב הזמן הוא למד תורה גם מתוך הייסורים הקשים ביותר. הוא היה שוכב ולומד עד לאפיסת כוחות עד שהיה נרדם ממש. כשהיה נרדם עם הספר היינו נוטלים ממנו את הספר כדי שלא יפול ויתבזה, לא לפני שהיינו מסתכלים לאיזה דף הגיע. כשהיה מתעורר ביקש שיפתחו לו את הגמרא בדיוק בדף שהיה. כשלא היה לו כוחות ללמוד היה לומד ומשנן בעל פה. תורה בשבילו היה ממש כמו אוויר לנשימה, לא פחות!

בימיו האחרונים אמר, "אני לא מצליח ללמוד אני לא שווה כלום בלי תורה", הוא לא בכה סתם על כאביו שתקפוהו אלא בכה על כך שאינו יכול ללמוד תורה כהרגלו מזה קרוב לתשעים שנה ברצף ובאהבה עצומה.

"שולחן שבת ערוך", הרב שי שמח
את הספר ניתן להזמין 054-8494380

מעבר לסגולה
מאת הרב **אליהו עמר** שליט"א

המלך שירד מגדולתו
מתנות כהונה - זרוע לחיים וקיבה

בסיומה של פרשת 'בלק' התורה מתארת כיצד הכשיל בלעם בעצתו הרעה את עם ישראל, ואת אשר התרחש בפתח 'אהל מועד' כאשר (במדבר כה, ו) "איש מבני ישראל בא ויקרב אל אחיו את המדינית לעיני משה", וכשראה זאת פנחס נכדו של אהרן הכהן, לקח רומח בידו ודקר את שניהם למות ובכך נעצרה המגיפה. ואמרו חז"ל שבזכות מעשה זה זכו הכהנים ב'זרוע לחיים וקיבה', שכל אדם השוחט בקר וכבש עליו לתת לכהן חלקים אלו, וכן נפסק להלכה (שלחן ערוך יורה דעה סימן סא, א). ורמזה לזה התורה בפסוק (דברים יח, ג) "וזה יהיה משפט הכהנים מאת העם ונתן לכהן הזרע והלחיים והקבה", ומבאר המהרש"א שאיברים אלו ניתנים לכהנים בתורת משפט (חובה) ולא בתורת מתנה כשאר מתנות כהונה שניתנו לכהנים לאחר מחלוקת קרח ועדתו (עיין בגמרא חולין קלג ע"ב), ששונים מהם הזרוע והלחיים והקיבה שניתנו לכוהנים מידה כנגד מידה כשכר על מעשהו של פנחס, ככתוב (במדבר כה, יג) "והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם". ומהי אותה ה'ברית'? מבארת הגמרא (חולין קלד ע"ב): 'דורשי חמורות היו אומרים - ה'זרוע' כנגד היד וכן הוא אומר "ויקח רומח בידו". ו'לחיים' כנגד תפילה וכן הוא אומר "ויעמוד פנחס ויפלל" (ויתפלל). 'קיבה' כמשמעה וכן הוא אומר "ואת האשה אל קבתה" ע"כ.

החשיפה

בפרשתנו פרשת 'פנחס' התורה חושפת את שמותיהם של "איש ישראל" ושל "מדינית" (במדבר כה, יד-טו): "ושם איש ישראל המכה אשר הכה את המדינית, זמרי בן סלוא נשיא בית אב לשמעני, ושם האשה המכה המדינית כזבי בת צור ראש אמות בית אב במדין הוא". בחשיפת שמותם התברר שמדובר בדמויות חשובות, "איש ישראל" הוא נשיא שבט שמעון, ו"המדינית" שהיתה בתו של מלך מדין הנקרא בשם "צור", והיה המלך הבכיר ביותר מבין חמשת מלכי מדין.

ראשון או שלישי

אך יש להבין מדוע כאשר התורה מתארת (במדבר כה, יד), את נקמת בני ישראל והריגת חמשת מלכי מדין, שמו של ה'מלך צור' ממוקם בשם השלישי מבין חמשת המלכים, הרי בפסוק לעיל כתוב שהיה "ראש אמות בית אב" ואם כן ראוי הוא להימנות בשם הראשון. ומבאר רש"י שהואיל והפקיר את בתו להכשיל את עם ישראל, מנאו הכתוב שלישי.

שואל ה'זרע שמשון', יש להבין מהי המשמעות לכך שהכתוב מנאו שלישי אם במציאות עדיין הוא המלך הראשון במעלה וחשיבות, שהרי אם הכתוב היה אומר שהמדינים בזו לו והורידוהו מגדולתו, בודאי שראוי לציין זאת, אך אם המדינים הותירו אותו בגדלותו, אם כן מהי המשמעות שמנאו הכתוב שלישי.

שלושת מעלות המלך

ומבאר, שאדם הזוכה למלכות הוא משום שנמצאו בו לפחות אחת משלוש מעלות: א. נולד למשפחת מלכים. ב. חכמה מרובה. ג. עושר גדול. וכשם שאומרת הגמרא (מגילה יא ע"א) על המלך אחשורוש שלא היה בן מלכים ואף לא הצטיין בבינה יתירה, אך היה לו עושר רב, ומחמת ממונו זכה למלכות. וכמובן שכל מלך היה חפץ שיהיו בו את שלושת המעלות כשם שזכה לכך שלמה המלך (מלכים א, ג), אך אין ספק שמבין שלושת המעלות המעלה הנעלית ביותר היא מעלת המשפחה, לאחריה מעלת החכמה, והזוכה למלכות רק מחמת עושרו, זוהי המעלה הפחותה ביותר.

נותר בתפקידו וירד מגדולתו

כעת מובנת המשמעות בדירוג שמות המלכים בפסוק, שהנה בתחילה 'צור' התמנה למלך מדין מחמת שהיו בו את שלושת המעלות: כבוד המשפחה חכמה ועושר, אך לאחר שהפקיר את בתו לדבר עבירה איבד את מעלת כבוד המשפחה וחכמתו, ונשאר מלך רק מחמת עושרו שזוהי המעלה השלישית והגרועה, ולכן מנאו הכתוב שלישי, ולכך מציינת התורה שנותר מלך במדין אך כעת הותירו אותו המדינים במלכותו רק מחמת עושרו ולא מחמת המעלות האחרות.

בית המדרש המרכזי
בניין אומר

לאשת חיל

אמת ואמת לאמיתה

משה רבינו היה במעלה השמיים יחד עם הקב"ה, ולאחר 40 יום ירד עם אור של קדושה על פניו שלא ניתן לתאר במילים. כשבידיו אחז את לוחות הברית הקדושים הכתובים בנס פלאי.

ומה משה רבינו רואה? את עם ישראל חוטאים בחטא העגל.

ננסה לדמיין את תחושתו של משה רבינו ברגע זה, לא ניתן לשער את הפער בין מעלת הקדושה שהיה שרוי בה לעומת המחזה שנתקל בו.

מה משה רבינו ברוב קדושתו וחכמתו בחר לעשות? לשבור את לוחות הברית. להפיל את התורה הקדושה ארצה.

מדוע? הרב ארז משה דורון בחכמתו מסביר כי היו למשה רבינו שתי אופציות: או להקשיב למה שכתוב בתורה הקדושה ולהעניש את עם ישראל על החטא שלהם בעונש כליה, או לשבור את התורה הקדושה ולהמשיך להחיות אותם, להתחנן על נפשם מול בורא עולם ולבקש עבורם הזדמנות לתקן ולהמשיך הלאה.

משה רבינו בחוכמתו המופלאה ובשיא קדושתו, החליט לשבור את לוחות הברית, את האמת של התורה שבר על הרצפה בכדי שעם ישראל לא יתחייבו בכליה חס ושלום.

אם משה רבינו בחר בדרך זו, זה המעשה הטוב ביותר באותה סיטואציה.

הוא כיוון לעמקות דעתו של הקב"ה, האמת העמוקה יותר היא כוונתו של הקב"ה בבריאת העולם, זוהי האמת לאמיתה. התורה היא האמת ועמקות דעתו של הקב"ה הינה האמת לאמיתה.

ומהי עמקות דעתו? החסד והטוב של הקב"ה. הקב"ה הוא שלמות הטוב המוחלט ומטיב תמיד. האמת הפנימית היא שהקב"ה מעדיף אותנו בחיים ולא חס ושלום "מתים" בשל קיום תורה ומצוות. הסיפור עם משה רבינו ולוחות הברית הינו חי וקיים, רלוונטי וקורה כמעט לכל אחד בכל רגע.

הרב ארז משה דורון שליט"א אומר שהמבחן הוא פשוט - כל דבר בעבודת השם שגורם לך לייאוש - הוא הפך דעתו של הקב"ה.

כל אמת שמביאה אותך למסקנה שאין לך סיכוי – היא שגויה עבורך.

ברגע שקיום התורה והמצוות בדרך שלנו גורמים לריחוק מהקב"ה ולדיכאון, עצבות או ייאוש – נדע בוודאות שאנו לא בכיוון.

הדרך בעבודת השם תמיד רצופה ניסיונות ומהמורות, דווקא בכדי לעבוד על המידות ולשפר את האדם. אמנם צריכים אנו להשתדל להתגבר על הרצונות הטבעיים שלנו שמנוגדים לרצון השם ותורתו, להקריב ולשמח את השם יתברך, אך יחד עם זאת, אסור שקיום התורה יגרום לנו לעצבות.

זה לא יכול להיות, אם מרגישים שמשהו גורם לייאוש - זו לא התורה של הקב"ה.

זו לא כוונתו הפנימית של מלך מלכי המלכים.

בראשית בריאתו כוונתו הייתה להטיב, לעשות רק טוב עם הברואים שלו.

הקב"ה לא מחכה ולא רוצה להרע לאף אחד, השם יתברך לא מחכה לאף אחד בפינה.

למעלה יש אבא אוהב, אבא שמחפש אך ורק בטובתנו. הוא רוצה להשפיע עלינו שפע של שמחה ואהבה.

הרבה פחדים יכולים להציף את האדם בשל הסיפורים לא עלינו שאנו שומעים מהסביבה או בשל המצב במדינה, אך "הבוטח בהשם חסד יסובבנו" – אדם שבוטח בקב"ה לבדו ללא עזר בבשר ודם, חסד מסובב אותו מכל הכיוונים מלפניו מאחוריו ומצדדיו. אין משהו אחר רק חסדים.

אז אם את מרגישה עצובה או מדוכדכת בגלל מצווה מסוימת שמכבידה עלייך, תתפללי להשם שייתן לך מתיקות בעבודתו יתברך. תנסי למצוא את דרך המלך עבורך בכדי שכל צעד בשביל שלך שאבא ברא במיוחד עבורך, יהיה מתוק ומלא סוכר ודבש מכל עבר...

פנינים מהפרשה

"ואמרת להם זה האשה אשר תקריבו לה' כבשים בני שנה תמימים שנים ליום עולה תמיד" (כח, ג).

התורה ציותה על הכהנים המשרתים בבית ה' להקריב בכל יום שני כבשים תמימים, עולת תמיד בבוקר ועולה נוספת בזמן בין הערביים. כבשים אלו היו "מכבסים" את עוונותיהם של ישראל בכל יום ו"מלבינים" אותם מכל עוון ופשע כתינוק שלא טעם, טעמו של חטא. דווקא לשני כבשים הייתה מעלה זו, כי היו באים בהתמדה בכל יום, 365 יום בשנה ללא הפסק! זהו סוד ההצלחה - כוח ההתמדה במעשה המצוות!

אם נתמיד בעבודת ה' שלנו ונעשה זאת יחד עם "חיות" והתלהבות בסיעתא דשמייא נצליח לעלות מעלה מעלה בדרגות התורה והיראה כאחד! הדבר תלוי בהערכה שלנו ללימוד התורה וקיום המצוות, כי ככל שנעריך יותר את המצוות, כך נשקיע ונתמיד יותר על התורה ועל העבודה.

מעשה ביהלומן עשיר שנפטר בדמי ימיו והשאיר אחריו בן יחיד רך בשנים, בית הדין מינה לבן אפוטרופוס כדי שידאג לנכסיו של הבן הצעיר. בוקר אחד, הילד השתוקק לסוכריות, חיפש מטבעות ולא מצא, פתח את הכספת והוציא ממנה אבן יהלום קטנה. הלך לחנות המכולת בחר סוכריות ונתן למוכר את היהלום בתמורה. "אינך יכול לקנות ביהלום זה סוכריות!". צחק המוכר הישר. "מדוע, האין זה מספיק?" שאל הילד בתמימות.

"לא! היהלום הזה שווה אלפי זהובים והסוכריות עולות בסך הכל חמש פרוטות בלבד".

שח ה"חפץ חיים" זצ"ל, מסיבה זו. הקב"ה אינו יכול לשלם לנו בעבור שכר המצוות בעולם הזה, כי כל שכר שיתן לנו לא יספיק לשלם בעבור שכר מצוה אחת!!!

ביכולתנו להתמיד בלימוד התורה במשך שעה ולהרוויח מיליוני מצוות, אוצר בלום של שכר לעולם הבא, אך במקום זה אנו מחליפים את העולם הבא בעולם חולף בעבור כמה "סוכריות"...

מתוך הספר הנפלא "שולחן שבת ערוך", של הרב שי שמח שליט"א

סיפור לשבת

יהודי שזה מקרוב הגיע ארצה "מרוסיה" אחרי נדודים ותלאות שפקדוהו בסיביר, פתח עמי בשיחה, ומהא לדא, גולל בפני סיפור מענין מאד שקרה איתו בזמן מלחמת העולם השניה.

בעיר "לודז'" שבפולניה התגורר מודענו היהודי האמיד ורבי אברהם שמו, הוא ומשפחתו חיו ברוב אושר ועושר, עד פרוץ מלחמת העולם השניה, העמיד משפחה ברוכה בת תשע נפשות, אשר הצעיר ביניהם היה "שלוימלה" אשר עוד בקטנותו ניכרו בו כשרונות מעולים ויופי, אשר עלו על שאר אחיו ואחיותיו. מדי ערב שבת בשבת היה "מתבונן" הנער באמו עת הדליקה נרות שבת, ומשום מה היה מתבונן בהם ארוכות כשפניו מזהירות מתוך הנאה ושמחה. באחד מערבי השבתות הללו, כשהאם הדליקה נרותיה כהרגלה, ניגש הילד סמוך לנרות, ובלי לשים לב נפל על ידו נר דולק וגרם לו כוויות וכאבים עצומים, אולם אחרי מאמצים רבים נרפאה ידו, אך נשארה לו צלקת "לזכרון". מלחמת העולם השניה פרצה, קלגסי הנאצים פלשו לפולניה והביאו עמם הרס ואבדון לאומה בכללה, ולתושביה היהודים בפרט, המלחמה התפשטה לכל רחבי אירופה, ובכל מקום בו הגיעו הצוררים הוגלו והושמדו יהודים ללא רחם. כוס התרעלה הגיעה "גם" למשפחת ר' אברהם, המשפחה כולה נלקחה למחנות ריכוז, ומשם לתאי הגזים פרט לרבי אברהם עצמו, שהצליח להימלט לרוסיה כל עוד נפשו בו, ובעוד מצפה הוא למצוא מנוח מתלאותיו ואבלו הכבד, הוגלה לסיביר על ידי ממשלת רוסיה. רבי אברהם לא אמר נואש, וכיהודי הנאמן לעמו ולדתו החל עושה למען הגברת הדת במקום גלותו, אף על פי שדבר זה היה בחזקת סכנת נפשות פעולתו בשטח זה התרחבה, וביום מהימים הצליח לייסד "בית כנסת".

אך מעשה שטן בדמות קצין מהצבא האדום, בשם "נטישקה" החל להתערב במעשיו של רבי אברהם, "ריח אנטישמיות" נדף ממנו, והוא היה משתדל להציק, לצערם של האנשים אשר בפיקודו, וביחוד ליהודים. לא פעם אחת אמר על רבי אברהם, כי "יוציאהו להורג" באם לא יחדל מדרכו בקודש, אך רבי אברהם אשר מסירותו למען צורכי הדת גדולה היתה, לא שעה לאיומיו של צורר זה, והמשיך בדרכו ביתר שאת בעוד שסכנת מות ריחפה עליו.

אולם גם תלאותיו וגלגוליו הגיעו לסיומם, ובאחד הימים נודע לו כי שחרורו קרוב, וכי עליו להתכונן כדי לצאת לישראל. הוברר לו כי מאמציו הרבים ביחס לבקשת יציאה נתקבלה, אך מה דאב לבו על כי אין איש שיוכל להנל את העניינים "במסירות" כפי שהוא ניהלם, ואשר יוכל להתגבר על רשעותם של הצוררים למיניהם. "בערב האחרון" לפני צאתו לדרך נכנס לבית הכנסת, אשר כה אהבו וטיפחו כדי לשפוך שיחו לפני קונו, הוא "הדליק נרות" לזכרון משפחתו שנספתה, והשתפך בהתרגשות ובהתפעלות במזמורי תהילים ו"מרגע לרגע" הלך קולו וגבר. קולות אלה הביאו את הקציו "נטישקה" לראות מה הם הקולות הבוקעים לפתע בחלל הלילה, וכשראה את רבי אברהם "בתפילותיו" קפץ עליו רוגזו, והחל "להפשיל את שרווליו" על מנת להרביץ לרבי אברהם.

פניו של רבי אברהם "החווירו" ומתוך רעד החל נותן קולו ב"שמע ישראל" אדיר, ובתוך כך נתגלתה ידו של הלז, "וצלקת" גדולה משריפה נראתה עליה. צעקה פתאומית הושמעה "שלוימלה", "בני שלוימלה", החי אתה? פניו של נטישקה להטו מסומק.

וכשראה לפניו הנרות נתן קריאה "אבא", מה גרמתי לך, מחול לי אבא, מחול לי, ויתנפלו איש על צווארי רעהו ויתמוגגו מבכי ומשמחה, השנים הצליחו להתחמק ולהגיע לחופי הארץ, והתחילו להאחז בה ולעובדה, שלוימלה זכה להתחתן בארץ ישראל, עם בת רב ידוע בארץ, ומתגוררים בעירו של אברהם אבינו באר שבע ביחד עם אביו רבי אברהם חיים טובים ומאושרים. ורבי אברהם ובנו שלוימלה רואים בערב שבת את "הנרות" דולקים ואומרים, "בזכות" הנרות האלו נצלנו והכרנו אחד את השני. אכן "זכותה של מצוה" לעולם עומדת!!! **ד.ח. אלפסי**

רשימת השיעורים השבועית של הרב יגאל כהן שליט"א:

יום א' ד'
שיעור גברים בפתח תקוה
בשעה 19:30
במרכז פסגות רח' גליס 37
כניסה חופשית לגברים

יום שלישי
השיעור השבועי בבני ברק
בשעה 22:30
בבית מדרש יביע אומר
רח' הרב עוזיאל 41 בני ברק
כניסה חופשית
לנשים וגברים בהפרדה